

พิรุณมาการ

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๗๗๖๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ความสะดวกให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการใช้สำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๗๗๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่องการ
อ่านวิเคราะห์ความสะดวกให้แก่ราชภูมิเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ
ทุกแห่งยอมรับสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่นายทะเบียนจัดทำมอบให้เจ้าบ้านยึดถือไว้เป็นเอกสารของ
ทางราชการ สำหรับกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้หลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านก็ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น
จัดทำสำเนาขึ้นเองเพื่อราชภูมิไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขอคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารทะเบียนบ้านอีก
และขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครส่งกำชับหน่วยงานในสังกัดทุกแห่งถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
ดังกล่าวโดยเคร่งครัด หากการปฏิบัติที่เคยดำเนินการอยู่เดิมไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี ขอให้แก้ไข
ปรับปรุงให้ถูกต้องโดยเร็ว รายละเอียดแจ้งตามหนังสือที่ข้างต้น นั้น

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจุบันยังคงปราบปรามปัญหาเรื่องการเรียกหลักฐาน
สำเนาทะเบียนบ้านจากประชาชนผู้ยื่นคำขอรับบริการงานต่างๆ เพื่อนำไปประกอบเรื่องหรือเก็บไว้เป็น
หลักฐาน โดยไม่ได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ และเพื่อเป็นการคืนความสุขให้แก่ประชาชนให้ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการจาก
หน่วยงานของรัฐ โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัว
ประชาชน จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยา และ
ปลัดเทศบาล (เฉพาะเทศบาลที่จัดตั้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลและให้บริการงานทะเบียนราชภูมิแล้ว)
ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้สั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน รวมถึงงานของ
ฝ่ายปกครองและงานอื่นๆ ให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดกรณีที่ทะเบียนหรือหนังสือสั่งการกำหนดให้เรียกเอกสาร
สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนาจากประชาชนที่ยื่นคำร้องขอรับบริการ
หรือกรณีเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องได้สำเนาเอกสารทะเบียนบ้านหรือบัตรประจำตัว
ประชาชนเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเสนอเรื่องต่อผู้อำนวยตามกฎหมายเพื่อพิจารณาสั่งการหรือเพื่อการ
อื่นใดก็ตาม ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เรียกสำเนาภาพถ่ายเอกสารดังกล่าวหรือแน่น้ำให้ผู้ร้องไปขอคัดสำเนารายการ
ทะเบียนบ้านหรือบัตรฯ จากระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียม แต่ให้เจ้าหน้าที่คัด
สำเนารายการทะเบียนบ้านหรือรายการบัตรประจำตัวประชาชนจากฐานข้อมูลทะเบียนและบัตรฯ ในระบบ
คอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียนนั้นแทนโดยไม่ต้องลงชื่อรับรองเอกสารก็ได้

๑๖. ให้อำเภอและ...

๒. ให้อำเภอและท้องถิ่นพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อเป็นมาตรการส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริการประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและถูกต้อง สามารถลดภาระของประชาชนในการติดต่อราชการ โดยเฉพาะประเด็นการเรียกเอกสารประกอบการยื่นคำขอรับบริการในเรื่องต่างๆ โดยถ้าเอกสารได้สามารถตรวจสอบได้จากเอกสารต้นฉบับที่จัดเก็บอยู่ที่หน่วยงานนั้น หรือสามารถตรวจสอบได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ก็ให้ยกเว้นการเรียกเอกสารดังกล่าวและให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบข้อมูลที่จัดเก็บหรือมีอยู่ในหน่วยงานแทน เช่นงานบริการที่กำหนดให้เรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อตรวจสอบรายการบุคคลและที่อยู่ ออาทิ การขอเลขที่บ้าน การขอทำบัตรประจำตัวประชาชน การขอจดทะเบียนรับรองบุตร การขอจดทะเบียนบันทึกฐานะครอบครัว เป็นต้น ถ้างานดังกล่าวไม่มีขั้นตอนที่จะต้องบันทึกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน ก็สามารถยกเว้นการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านจากผู้ยื่นคำขอ โดยใช้การตรวจสอบรายการบุคคลจากฐานข้อมูลการทะเบียนราชูปถัมภ์แทนได้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภินันท์ ชื่อธนาวงศ์)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๓๑ ๗๗/๙๙

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราชูปถัมภ์
โทร ๐-๒๖๗๔-๗๗๗๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว 741

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กม. 10200

28 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง การอำนวยความสะดวกให้แก่ชาวบูรเกียกับการใช้เอกสารสำเนาทะเบียนบ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๒๕๓ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๙ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2535 ที่กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม กำลังหน่วยงานในสังกัดทุกแห่งยยอมรับสำเนาทะเบียนบ้านที่นายทะเบียนจัดทำมอบให้เจ้าของบ้านยึดก็อปเปอร์ ไม่เสียค่าธรรมเนียม แต่ต้องเสียเวลาไปขอคัดสำเนาจากสำนักทะเบียนอีก ทั้งนี้ การฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวถือเป็นการกระทำการผิดกฎหมาย นั้น

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่าในการประชุมคณะกรรมการที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้แก้ไขปรับปรุงก้อยคำในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2535 เรื่องการ อำนวยความสะดวกให้แก่ชาวบูรเกียกับการทะเบียนราษฎร ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยแก้ไขอย่างดีให้ได้ดังนี้

ให้ดัดแปลงข้อความว่า “ให้แก้ไขปรับปรุงก้อยคำในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2535 เรื่องการ อำนวยความสะดวกให้แก่ชาวบูรเกียกับการทะเบียนราษฎร ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยแก้ไขอย่างดีให้ได้ดังนี้” ให้ดัดแปลงข้อความของรัฐบุตรแห่งยยอมรับสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าของบ้านที่นายทะเบียนจัดทำมอบให้เจ้าของบ้านยึดก็อปเปอร์ ไม่เสียค่าธรรมเนียม แต่ต้องได้หลักฐานสำเนาทะเบียนบ้าน ก็ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นจัดทำสำเนาขึ้นเอง เพื่อระบุว่าไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขอคัดสำเนา หรือถ่ายเอกสารทะเบียนบ้านอีก รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตาม มติคณะรัฐมนตรีเป็นไปในแนวทางเดียวกันด้วยความเรียบร้อย อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพ- มหานครดำเนินการ ดังนี้

- ส่งกำลังหน่วยงานในสังกัดทุกแห่งถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยเคร่งครัด หาก การปฏิบัติตามที่เคยดำเนินการบูรณา米โนสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี ขอให้แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีถือเป็นการกระทำการผิดกฎหมาย

- แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องที่ทุกแห่งทราบและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในพื้นที่ทราบมติคณะรัฐมนตรีอย่างทั่วถึง รวมทั้งให้สำนักทะเบียนบินถูมีรับเรื่องราวต้องทุกกรณีจากประชาชนกรณี หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยให้แจ้งเรื่องทุกกรณีประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

- 2 -

๓. แจ้งประสาทงานหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอิสระของรัฐที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในพื้นที่ทุกแห่ง^{ท่านมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย}

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายวิวัฒน์

(นายประวิทย์ สิงหเสน子)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มการบริหารด้านกิจกรรมมั่นคงภายใน

การบูรณาการ
สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนราชการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๖

ที่ นร ๐๖๐๔/ว ๔๔

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล ถนน ๑๐๓๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง การอำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรเกี่ยวกับ
การทะเบียนราษฎร

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๙๙
ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๕

เติบมติคณะกรรมการรัฐมนตรีมติ (๖๔ ธันวาคม ๒๕๖๕) เรื่อง การอำนวยความสะดวก
ให้แก่ราษฎรเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ซึ่งให้หน่วยราชการทุกแห่งยอมรับสำเนาทะเบียนบ้านที่
นายทะเบียนจัดทำ มอบให้เจ้าของบ้านยึดถือไว้เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ เพื่อราษฎรจะได้
ไม่ต้องเสียเวลาไปขอคัดสำเนาจากสำนักทะเบียนอีก ทั้งนี้ การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี
ดังกล่าว ถือเป็นการกระทำการผิดกฎหมาย ความลับอธิบดีประภูมิความลับที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ออกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตรวจสอบมติ
คณะกรรมการรัฐมนตรีที่สมควรปรับปรุงหรือยกเลิก ซึ่งสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรีเสนอว่า ควรปรับปรุง
ด้วยคำในมติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าว เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเสนอของสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรีแล้ว
เห็นควรปรับปรุงด้วยคำในมติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าว จาก “ให้หน่วยราชการทุกแห่งยอมรับสำเนา
ทะเบียนบ้านที่นายทะเบียนจัดทำ มอบให้เจ้าของบ้านยึดถือไว้เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ
เพื่อราษฎรจะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปขอคัดสำเนาจากสำนักทะเบียนอีก” เป็น “ให้หน่วยงานของรัฐ
ทุกแห่งยอมรับสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่นายทะเบียนจัดทำมอบให้เจ้าบ้านยึดถือไว้เป็น
เอกสารของทางราชการ สำหรับกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้หลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านก็ให้เจ้าหน้าที่
ของหน่วยงานนั้นจัดทำสำเนาขึ้นเอง เพื่อราษฎรไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขอคัดสำเนา
หรือถ่ายเอกสารทะเบียนอีก”

/สำนัก ...

- ๒ -

สำนักเลขานุการคณะกรรมการแล้วเห็นชอบด้วยกับความเห็นของกระทรวง
มหาดไทย จึงได้เสนอคณะกรรมการตัดสินใจให้ความเห็นชอบให้ปรับปรุงมติคณะกรรมการวันที่ ๒๙
ธันวาคม ๒๕๓๕ เรื่อง การอ่านวาระความสำคัญให้แก่ราษฎรเกี่ยวกับการลงทะเบียนราษฎรตามความเห็น
ของกระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เห็นชอบตามที่สำนัก
เลขานุการคณะกรรมการเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ ศิริรัตนยะสิต)

รองเลขานุการคณะกรรมการตัวแทน
เลขานุการคณะกรรมการตัวแทน

สำนักบริหารงานสารสนเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๙๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๙๖

ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๙๙

สำนักเลขานุการคณะกรรมการ
ภาษีมูลค่าเพิ่ม กรม ๑๐๓๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การอนุญาตความสัมภាពให้แก่ราษฎรเกี่ยวกับการลงทะเบียนราษฎร

เรียน กระทรวง พัฒนา กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการฯ ที่ สร ๐๒๐๓/ว.๑๑๙ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑

ตามที่ได้ยินพยานมติคณะกรรมการฯ เรื่อง การอนุญาตความสัมภាពให้แก่ราษฎรเกี่ยวกับ
การลงทะเบียนราษฎร มาเพื่อดื่บดูแล ดังนี้

ในคราวประชุมคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๕ คณะกรรมการฯ มีมติให้กระทรวง
พัฒนา กรม พัฒนาผู้ประกอบการในสังกัดให้ออกบัญชีความต้องชำระหนี้คงเหลือรายเดือนครึ่ง โดยให้
หน่วยราชการทุกแห่งยื่นรับทราบหน้าที่นายทะเบียนจังหวัด มอบให้เจ้าของบ้านยึดถือไว้เป็น
เอกสารสำคัญของทางราชการ เพื่อราษฎรจะได้มีต้องเสียเวลาไปขอคืนส่วนจากสำนักทะเบียนอีก
ทั้งนี้ การผ่านด่านไม่ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการฯ ต้องกล่าว ถือเป็นการกระทบกระทั่ง

จึงเรียนย้ำมา เพื่อดื่บดูแลต่อไป ขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบดี จุณานันท์)

เลขานุการคณะกรรมการฯ

กองการประชุมคณะกรรมการฯ

โทร. ๒๘๒๒๗๐๖

โทรสาร ๒๘๒๖๓๕๕